

BR. 195

IZVEŠTAJ KOMANDE 15. BRDSKOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 8. DECEMBRA 1944. KOMANDI GRUPE ARMIIJA »E« O ZAVRŠETKU BORBI ZA KNIN, VISOKIM GUBICIMA 264. PEŠADIJSKE DIVIZIJE I RASPADU VEĆEG DELA 373. LEGIONARSKJE DIVIZIJE »TIGAR«¹

STROGO POVERLJIVO

O. Qu		
K-da GrA „E”		
Prim.: 13. dec. 1944		
O. Qu. br. 2578 str. pov.		
Abt ..... Pril		
Obradivač		

Ia	
Komanda Grupe armija	01
Prim. 13. dec. 1944.	
Odelj. Nr. Str. pov. br 12071	
Prim. Prilog	
Obradivač	

STROGO POVERLJIVO!

**Radiogram br. 1160
SSD**

Poslato: 8. 12. 44, u 1313

Primljeno: 9. 12. 44. u 0040

K-da GrA Ic/Ao						
Bi- 4181 str. pov. Pril.						
Ia	03			Ao	Ic/L	vo

K-di GrA »E«

Sa prodorom borbene grupe Knin — Padene prema Zrmanja-Vrelu i izgradnjom jednog zaprečnog položaja završena je borba za Knin.⁵

¹ Snimak telegrama (pisanog na teleprinteru) u AVII, NAV-T-311, r. 184, s. 979—80. U četvrtastim pečatima se nalazi više nečitkih parafa. IM dinu prve strane telegrama nalazi se neuokvireni pečat sledeće sadržitne.

Načelnik *Br. str. pov. 2540/44*

Redakacija ga, iz tehničkih razloga, daje u objašnjenju.

², ³ i ⁴ Četvrtasti pečati primaoca.

⁵ Jedinice 8. korpusa NOVJ pokušale su od 3. do 9. decembra 1944. da potpuno unište neprijateljeve snage, koje su uspele da se probiju iz obruča, iz rejonu Knina, u rejon Zrmanje. Međutim, u tome nisu u potpunosti uspele, mada su oslobodile čitav niz mesta: Zrmanja-Vrelo, Marčetiće, Doljane, Otrić i dr. (vidi Todor Radošević, n. d., str. 270—7).

Grupa je, uprkos višestrukoj brojnoj i materijalnoj nadmoćnosti neprijatelja, odsečena od svakog snabdevanja (3 divizije), hrabro izdržala i nanela neprijatelju znatne gubitke (do 1. 12. više od 2.000 mrtvih).

U borbama, punim požrtvovanja, sopstveni gubici su vrlo visoki i doveli su do razbijanja 264. peš. div. i raspada jednog većeg dela 373 (hrvat.) peš. div.⁸ Prema dosadašnjim izveštajima, snage angažovane u borbama u prostoru Knin — Zrmanja-Vrelo izgubile su u vremenu od 1. do 5. 12. 4488 ljudi, od toga 1058 ranjenih i evakuisanih, 700 ranjenih, koji su ostali u rukama neprijatelja, i 2730 mrtvih ili nestalih.

Rezultat je privremen, pošto se razbijeni [delovi] još uvek sakupljaju. Ukupna jačina 264. peš. div. na dan 5. 12. iznosila je 1526 ljudi. Ne raspolaže se podacima o ukupnoj jačini 373 (hrvat.) peš. divizije. Materijalni gubici: posle teških borbi, koje su na vatrenim položajima prelazile u borbe prsa u prsa, i nakon utroška municije, bili su ostatak div. [izijske] art.[iljerije] 264. peš. div. i 944. obal.[skog] art. [iljerijskog] div.[iziona] Kopnene vojske, kao i delovi div. [izijske] art.[iljerije] 373 (hrvat.) peš. div.[izije] angažovane u prostoru Knin — Pađene, uništeni ili od strane neprijatelja razoreni i to: 16 oruđa obalske art.[iljerije] Kopnene vojske nepokretnih, 15 oruđa div. art. 264. peš. div. (od toga 3 oruđa nepokretna), 6 oruđa div. art. 373 (hrvat.) peš. div., ukupno 37 oruđa (od toga 19 nepokretnih).

Osim toga, 6 protivoklopnih topova 8,8 cm, 4 brdska topa 7,5 cm (italijanska) i skoro celokupno teško naoružanje 264. peš. div. i 383. peš. puka (bez II bat.), kao i 581. bat. morn. pešadije, među ovim 57 protivavionskih oruđa 2 cm (pri tom 9 četvorocevnih). Za najveći deo oruđa stigli su sigurni izveštaji o uništenju. Jedan deo je izbačen usled neprijateljevog dejstva. Još nisu pristigli detaljni izveštaji o gubicima.

K-da XV AK, Ia, Str. pov. br. 2210

⁶ Viidi doik. br. 177.